

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă

„Telegraful român”,

carele apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe cuartalul al doilea cu prețul cel mai moderat care se poate vedea în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați pe 1/4 de an, al căror abonament se sfârșese cu ultima Marțiu, ași înnoi din vreme abonamentul pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârția cu espedarea foiei*). Acei on. dd. cari prenumera de nou, să nu întârție pentru ca editura să se potă orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trămit mai cu înlesnire prin asignațiuni postali (Posta utalvány — Post-Anweisung). Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine ca să se potă ceti.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei făși de adresă dela abonamentul ultim.

Politica lui Andrassy în editie maghiară.

Diariul „Pesti Naplo” (Nr. 67 din 4 l. c.) aprețuesce politica contelui Andrassy după cum urmază:

„Ce voesce regimul?”

Nu scie.

Din explicările lui Andrassy rezultă, că el n'are politică hotărîtă nici scop hotărît și că nu scie, ce va face. El voiesce să susțină pacea cu Rusia, acosta e sigur; însă nu voiesce să accepteze pacea din Sân Stefano cu Bulgaria croită după proiectul moskovit, acosta încă este sigur; nu voiesce să anecteze Bosnia și Erțegovina, acosta a rostit'o el prin cuvinte

neindoelnice; însă ține cu putința a ocupa totuși cele două provincii turcesci, ba el declară acosta de verosimil, ceea ce încă nu suferă indoială; bucuros s'ar alia cu Anglia în răboiu și mereu lucră în acest înțeles, lucru vedit; însă nici acum n'au ajuns a se reuni și anume fiindcă Andrassy și acum mai doiesce a se mărgini pe lângă acțiunea diplomatică, dela care Anglia nu mai are speranță de succes, un lucru de asemenea clar; ministrul nostru de esterne pretinde congresul, care nu trebuie nimenui, fiindcă nimenea nu astéptă dela el ceva bun și voiesce să majorizeze pe Rusia la congres, fără de-a merge la congres cu o programă gata și de-a câștiga deocamdată pentru acest plan al său majoritatea puterilor, însă în același timp declară, că el nu se supune hotărîrilor congresului și că nu va îngădui majorizarea intereselor monarhiei din partea delegaților puterilor străine; el recunoșce și acceptază, că Turcia în Europa s'a dărîmat, însă nu este în clar cu sine, ce este a se pune în locu-i, ce are să se întemple cu poporele orientale; el e decis să escludă stăpânirea rusescă din peninsula Balcanului, însă nu este în stare să o facă acosta și nu e decis a aduce la valoare voința proprie în locul influenței moskovite; el se rógă în sfârșit de delegațiuni pentru un credit de 60 milioane pentru mobilizare, însă nu scie spre care scop, contra cui, dacă va trebui să mobilizeze, sau ba, și dacă are să facă o mobilizare generală pentru răboiu, sau numai parțială pentru anecșare, sau apoi dacă preste tot are să inarmeze două corpuri în Ardél numai ca măsură preventivă, spre a ne asigura în cas de „surprinderi”, de orece rusul concentreză în Moldova armate atât de considerabile.

Și noi să avem încredere într'o astfelu de politică? Sînt acum trei ani, de când cestiunea orientală se află la ordinea țilei și de atunci

afacerile nóstre esterne sînt conduse fără cap Sînt de cece ani, de când am reformat sistemul înarmării și am aședat pe un fundament foarte larg forța fizică și materială a poporelor din monarhie; din an în an am votat pentru armată cheltueli tot mai mari; am făcut datorii spre acest scop; pentru ea (armată) am sporit dările nóstre în speranță, că în procsima crisă mare orientală, care amenință esistența monarhiei și a națiunei maghiare, biruințele armatei vor ocroti interesele nóstre, viața națiunei și stăpânirea dinastiei; honvețimea am organizat'o așa cum a dorit contele Andrassy, ministru pentru apărarea patriei, care era convins a atunci, că ne-am puté bate escelent contra rușilor; și acum armata, honvețimea pe când cu marele răboiu sta nefolosită; Andrassy se fudulesce, că n'a jertfit nici un om și nici un ban — dacă nu considerăm nici ca o păra cele 6 milioane întrebunțate pentru fugarii din Bosnia și pacea s'a încheiat fără noi și contra nóstre, și încă tot nu ne-am hotărît, ce să facem, să facem pace sau răboiu, ci ne uităm, cum sosese primăvara, cum rusul ocupă fortărețele turcesci una după alta, cum aduce armatele sale din Caucaz înapoi, cum concentreză trupele sale în linie de bătălie la granițele nóstre, cum ocupă Basarabia, cum împlinesce el în Orient fapte politice una după alta, — vedem tóte aceste dând din umeri — pentru că nu scim ce vrem.

Delegațiunea încă n u scie ce vrea. Ea incuviințiază creditul, ea nu scie cum, necondiționat? Falk propune o decisiune care e condiționată necondiționat.

Regim, partida regimului și opoșițiune și sparg capul pentru nimica și ér nimica. La început chiar au consimțit unanim și după aceea se vede că fie-care înțelege decisiunea altmîntrelea, și proprie nu se înțeleg unii pre alții. O parte a delegațiunei do-

resce o mare acțiune contra Rusiei și este aplecată a jertfi bani numai spre acest sfârșit; cealaltă parte voiesce pace cu ori ce preț și acceptază argumentul ridicul al lui Andrassy, că creditul pentru mobilizare are ar fi o garanție de pace, și de aceea îl incuviințiază; o fracțiune îl votază, fiindcă pretinde anecșarea Bosniei, o altă fracțiune nu scie, să îl incuviințeze ori ba, fiindcă se teme de anecșarea Bosniei; majoritatea nu și face mulți scrupuli, ci îl votază, fiindcă Andrassy face din el cestiune de cabinet. Mobilizare parțială sau mobilizare generală — acesta este verdictul decisiv, în dosul căruia se înșiră temerile și aspirările; mare va fi desbaterea, a cărei rezultat verosimil va fi; că a fost o mare desbatere. Dar ne temem, că desbaterea corpului constituțional nu va avé o influență decisivă asupra politicei nóstre orientale schimbăcioșe și nehotărîte, fiindcă premisele tradéză încurcătura de idei ce predomnesce în cercul delegațiunilor și dovedesc lipsa de independență și siguranță. Ce să șicem despre o corporațiune, a cărei țintă principală nu este a influența într'o stare critică asupra politicei conform intereselor maghiare, ci a scăpa de responsabilitatea, care le cade cam cu greu domnilor delegați avend să alégă întré răboiu și pace și spălându-și mâinile să împingă decisiunea și responsabilitatea asupra domnului ministru de esterne, care însuși stă la indoială, însă nu poté înconjura responsabilitatea? Despre delegațiune nu putem șice altceva fără că ea nu se aventă la înălțimea situațiunei și nu dovedescce nici o tãrie morală.

Și delegațiunea austriacă încă nu scie ce vrea; nu-i place, cum Andrassy a condus trebile în trecut, însă nu-i poté spune, ce are el să facă pe viitoriu. Bucuros ar susținé pacea cu ori ce preț, însă ea nu ar voi să jertfescă interesele orientale și comerțul monarhiei; bucuros ar cruța banii și

FOIȚA.

Blăstemul lui Alexandru.

I.

Dela mędă-nópte mari oștiri pornesc,
Pre creștini să scape de jugul turcesc.
Țarul Alexandru armele-și adună,
Ca să nalțe crucea preste semilună.

Trupe numeroșe, feciori de muscal,
Toți vërtoși ca urșii cei dela Ural,
Preste munți și riuri trece făr' de frică; —
Dar la Plevna 'i frânge arma inimică.

Sînt feroși Osmanii 'n luptă d'aperat
Leul sfărîmă tóte când e vulnerat.
Chaliful desface flamura cea verde,
Tremură creștinul și curagiul perde.

E robit Bulgarul, Grecul spăiméntat,
Strimtorit Morlacul, Sêrbul desperat.
Țarul strigă 'n fruntea oștilor căđute
„Nu mai e pe lume cine să ne-ajute?”

„Vino tu Carole! eu ai tēi curcani,
„Nu lăsa s'ajungă Turcul la Ișicani.
„Vlachul să ajute armelor creștine,
„Că-și va lua resplata cum i se cuvine.

Deci românul scóte spada lui Mihai,
Pre osmani trimite la Alah în raiu. —
Ér' acuma 'mplântă Țarul cu mândriă,
Dupla cruce tocmai pe sfânta Sofiă.

II.

La o mėsă 'ntinsă pre munții Balcani —
Mulți eroi s'asédă, ș'ai lor Căpitani.
Óstea aliată 'nvingerea serbeză,
Țarul ia păcharul și ast-fel le uréză:

„Liber e Bulgarul, Sêrbul multămit,
„E salvat Morlacul, Grecul fericit.
„Dară tu Carole! — fă cât mai de grabă,
„Să mi se recedă țera Besarabă.”

Se scólă și 'ntrebă Domnul românesc:
„Așa respălătesce împératul rusesc?
„Am jurat credința la țera română,
„Să scii Țare cumcă nu o dau din mână.”

Țarul totuși cere locul Besarab,
Țeri mai multe 'mbiă pentru acel dărab.
Domnul nu primesce ast-fel de resplată.
Vendătoriu românul n'a fost nici odată!

„Fiiule Carole! scii cât te iubesc,
„Dar am datorințe pie să 'mplinesc!
„Dă-mi tu mie țera cea dorită foarte,
„Ca să nu te blastem până după mórte.”

„Dacă tu împérate me vei blăstema,
„Țera — lumea 'ntregă — te va condamna.
„Ai promis a țerii nóstre 'ntregitate,
„Te-am servit cu cinste, — nu-ți face păcate!”

III.

Alexandru, Țarul marelui imperiu,
Plécă să-și primescă recompensa 'n ceriu;
Cu trofee multe încărcat sosescce,
Petru 'ntrebă: „Cine 'n pórtă ciocănesce?”

„Eu sum Alexandru, din bătaia vin,
„M'am luptat mult pentru binele creștin.
„Am sdrobot coranul până 'n temelă,
„Și-am plântat ér' crucea pre sfânta Sofiă.

„Vreau să vęd pre tata tocma 'n Paradis,
„Să-i spun c'am rupt pactul cel dela Paris;
„Țera Besarabă e recăștigată,
„Dunărea și Marea e rusescă tótă.

Sfântul Petru crépă ușa dela raiu,
Și pre prag s'arată Țarul Niculaiu:
„Fiiule iubite! ai multe merite, —
„Dar cele meschine nu pot fi primite.

„Cel-ce calcă vorba cea de cavaleriu
„N'are omeniă nici aici în ceriu.
„Și să scii pre cum-că ingrata tractare,
„N'aduce la casă bine-cuvéntare.”

„Țera Besarabă — dute fetul meu!
„De o remite 'ndată, să nu dai de réu!”

I. dela Buccci.

Cerșitorea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hauff: Novele).

(Urmare.)

Baronul porunci să aducă viu în o filgorie și începú a povestí de viața și de afacerile sale. Istorisirea lui nu cuprindea aprópe nimic, decât tânguiri despre vremurile rele și despre nebunia ómenilor. În decursul poveștilor el știu se 'nvérte vorba așa ca prietenul seu să înțelégă că, el cu capul seu cel luminat și cu cunoștințele ce și le a câștigat în călătorii, ar fi ajuns un econom escelent. Dar mai vecinii nechiemați l'ar fi desmântat dela cutare sau cutare lucru, mai lucrătorii s'ar fi arătat, lucru neînțeles, îndărătnici; tóte ar vrea ei să le știe mai bine și în orbia lor ei se rađimă tot în îndelungata lor pățanie. În pu-

nu se încumeta să provoace criza ministerială; ar dori să întrcă delegațiunea ungară și să se împreune cu ea, spre a nu veni traba la o împreună votare. Și acesta este o politică, care nu va deslega cestiunea orientală.

O putere mare de aproape interesată, care are un milion combatanți și o armată organizată, dovedește o ast-fel de slăbiciune intelectuală și morală într'un moment, când poziția este cea mai critică și când trebuie să alegă între război și pace. Cum să inspirăm respect, cum să ne câștigăm aliați? Dacă cercurile decizătoare și corpurile constituționale în cea din urmă oră nu știu, ce să facă și nu au tăria voinței a lua o hotărâre, cum va areta poporul voință la jertfe, de unde să nutrească credința și inspirațiune?

Dacă marii noștri stăpâni în Viena nu știu ce vreau, nu vor pute să știe nici ce se va întâmpla, și noi încă nu putem ști.

Din norocire sunt și alții în lume, nu numai Austro-Ungaria, și aceștia știu ce vreau.

Știe Bismarck, știe Gorciacoff și știe, cum se vede, chiar și Anglia. Aceștia dar vor decide, noi însă vom fi împinși la o parte. Până acum a fost așa și tot așa va fi de aci înainte, și probabil noi vom fi împinși în marele război european, și noi înșine nu vom ști cum am ajuns în el.

Gorciacoff a cucerit orientul și voiesce să-l aibă, el nu ne va da Turcia. el e mai pregătit și-i gata la război. Bismarck a făcut războiul oriental, fiindcă l'a îngăduit; că el a voit ce-va, acesta e sigur, însă nu-și poate ajunge scopul decât așa, dacă războiul se va continua și transplanta spre apus; și atitudinea sa rezervată în cestiunea congresului dovedește că vrea războiul, și densus se va îngrijii, ca noi să nu-l putem încungiura. Anglia simte efectul biruințelor rusești în Asia, și vede interesele sale amenințate, de aceea s'a decis la război cu mare anevioie, nu ține nimic despre congres și l'a adoptat în principiu numai din cordialitatea către Andrassy, se silește însă a-l paraliza sub preteste practice și se prepară bărbătesc pentru a pute declara Rusiei război pe dată ce acesta din urmă încercare de pace ar rămâne deșertă.

Celelalte urmăz de la sine; pe povârniș am ajuns deja; Andrassy și delegațiunile în zădar se trudesca să putem sta locului; acesta este opiniunea noastră asupra situațiunii.

Revista politică.

Tratatul de pace în totă estinde-rea l'a publicat „W. Tageblatt“ și

ține cuvinte, el ducea, deapănarea, după cum mărturisii, o viață plină de griji și necazuri, de certe și supărări, și niște proceze pentru hotărâri amăria și puținele ore plăcute, care îi mai rămăneau după îngrijirea economiei sale.

„Sirmane prietene!“ gândia Fröben în decursul povestirii; „tot nevoile cele vechi; ca un cal spulberat ele o iau cu tine la fugă și tu nu' poți înfrâna!“

Acum veni la oșpe rëndul să-și spună pățaniile sale, și în puține cuvinte el spuse prietenului său că, a făcut parte din personalul soliei la unele curți, că preste tot locul și-a petrecut reu, că acum și-a luat un concediu lung, pentru a mai alerga puțin de a largul prin lume.

„Om fericit!“ zise Faldner. „Te piznuiesc; ați aici, mâne colo, nu cunosci cătuși și poți călători ori unde îți place și cât îți place. Jace ceva prea frumos în această viață! Ași dori să mai pot eși și eu încă odată așa de liber în lume!“

„Și, ce te împedecă?“ răspunse

după acesta se publică în celelalte diare între cele ce s'au publicat până acum și între textul oficial este puțină diferență. Cu toate aceste documentele acesta este destul de interesant pentru de a l'cunoște și publicul nostru; deci în unul din numerii noștri cei mai de aproape vom începe și noi publicarea lui.

În London a fost primit tratatul foarte reu. „Standard“ și „Daily Telegraph“ dic că tratatul de pace batjocoresce toate drepturile și interesele Europei, pactul este pentru Europa inacceptabil și trebuie mai curând sau mai târziu îndreptat sau pe calea diplomației sau prin metode mai aspre. În aceștia ton scriu și celelalte diare britanice.

„P. Ll.“ de duminică în primul seu articol se ocupă cu încordarea între cele două puteri mari într'un mod destul de serios. După acest diaru introducerea la răzbel ar fi ca și făcută, căci reclamațiunile ce se fac de către o putere celei-lalte puteri că pentru ce înarmeză și ce scop și însemnătate au înarmările unei și alteia — în deobsce se termină cu responsurile date de tunuri. Deci, dacă se adevărește că Rusia nu a cerut numai explicări pentru ce stă flota engleză în Marmara, ci a pretins depărtarea năilor de acolo, atunci pentru formularea unui casus belli, mai rămâne prea puțin de făcut. Articolul continuă că întemplantându-se, ca din cestiunea de interese, care are rolul prim între puterile încordate să se desvölte cestiunea de onore națională, mediațiunea, la carea se lucră cu multă sirguință, atât din Viena cât și din Berlin, nu va avé nici un rezultat. Anglia nu se va pute supune umilirei de a cede și a se retrage înaintea pretensiunilor rusești, din cauză că ar suferi moralicește, o suferință care nu s'ar pute repara așa lesne. În Petersburg dau cu socotela, și poté nu fără cuvânt, că Anglia trebuie strimtorată încă înainte de congres sau să abdică de influința sa în orient sau să începă acțiunea. Pentru că dacă s'ar întruni puterile în congres s'ar mai găsi și altele cari să aibă interese analoge cu cele britanice și atunci congresul ar mai duce și pe alte puteri pe partea Angliei și răzbelul tot nu s'ar pute încungiura. Calculul acesta nu este un calcul greșit. Puterile cari încă nu s'au pronunțat asupra tratatului de pace și cari țin la drepturile Europei, înainte de congres s'ar hotărâ a nevoie a se alătura la Anglia, în credință că Rusia carea încă n'a refuzat absolut pretensiunile Europei, la congres se va acomoda acestor pretensiuni. Congresul

Fröben ridënd; „economia ta cea mare, abunăsămă nu? Acesta, ori când voiesci, o poți da unui arendaș, și înșelezi calul și pornesci cu mine.“

„Scumpul meu, tu nu pricepi lucrurile aceste!“ replică baronul perplex. „Cât pentru economie, eu nu pot să lipsesc o di, fără ca toate să mērgă pe dos; căci eu sunt sufletul întregului. Și apoi — am făcut o prostie mare — dar să le lăsăm aceste la o parte! Destul că cu călătoriile s'a sfârșit.“

Pe când dicea aceste veni un servitor în filigorie, spuse că dōmna s'a reîntors și că întrăbă, unde e cu plăcere să se servescă teiul.

„În casa din etagiu cuget eu“, dīse el înroșind puțin, și servitorul se depărtă.

„Ce fel, ești căsătorit?“ întrebă Fröben cu mirare. „Și acesta numai acum o află! O, și gratulez; da spune-mi —, mai curând așa fi așteptat să se surpe ceriul, decât să aud această veste; și de când?“

„De o jumătate de an“, replică baronul cu gură mōrtă și fără a se

înse ar face evidentă rezistența Rusiei și ar câștiga Angliei aliați.

După ce oficiosul diaru mai arată că un congres fără Anglia este peste puțină și răzbelul inevitabil vine la părerea că calculii Rusiei totuși sunt greșiți, pentru că chiar și înainte de congres un răzbel anglo-rusesc nu ar fi alta decât un răzbel european.

Marea Britanie este foarte cătrănită asupra Rusiei și continuă neîntrerupt a se înarma și pregăti pentru un răzbel greu și decizătoriu.

Încordarea între Anglia sau Marea Britania bagă îngrijiri mari și în celelalte cabinete europene. Lui „P. Ll.“ i se telegrafază din Viena, că aci este recunoscut caracterul cel serios al situațiunii și că ruptura între Anglia și Rusia se privește de un ce inevitabil. Caracterul cel serios al situațiunii este recunoscut și în Berlin. Aci ca și în Viena domnesce temerea că erumperea răzbelului între cele două puteri va împedeca întrunirea congresului, căci un congres fără de Anglia în astfel de circumstanțe nu se poté.

Oficiosul budapestan ajunge după toate premisele sale schitate pe scurt în cele de mai sus la concluziunea, că la eventualitatea unui răzbel anglo-rusesc Austro-Ungaria va fi acolo unde va fi și Anglia.

Din Viena se telegrafază că Austro-Ungaria încă tot mai speră că congresul se va realiza. Din Berlin înse se telegrafază că sunt pripite scirile, cari vreau să facă pe public a crede, că invitațiile la congres s'ar fi trimis puterilor.

Despre Rusia se telegrafază din Viena, că continuă cu înarmările; din Suciava, că călătorii cari vin din Rusia spun de concentrări de masse mari de trupe în giurul Kiewului, parte mare sosite de pe câmpul de răzbel de mai înainte (din Asia? Red); din Petersburg, că „Golos“ este de părere, că eliberarea creștinilor încă nu e completă și definitivă și că poporul rusesc nu e mulțămīt cu tratatul de pace; din Constantinopole că rușii sistară pregătirile pentru îmbărcare la San Stefano.

Din Petersburg răspândiseră unele foi scirea despre izbucnirea unei revoluțiuni în București. „Politische Correspondenz“ desminte în mod hotărât toate faimele de felul acesta — Bratianu e probabil că va merge la congres.

uită oșpelii seu în față: „dar ce te pune asta așa în uimire; poți să-ți gândesci, — la economia mea întinsă, și trebuind să îngrijesc eu de tote —“

„Dar, dar află lucrul de tot firesc și potrivit, însă când me gândesc, cum vorbiai tu odinioară despre căsătorie, nu-mi trecea prin minte că, tu vei afla odată o fată, să-ți fie după plac.“

„Me rog, să me ierți!“ dīse Faldner, „totdeuna și deatunci încă ziceam —“

„Da, da, tu totdeuna și de atunci încă diceai“, replică tinerul zimbînd, „și deatunci și totdeuna eu ziceam, că, tu nu vei afla nice una, care, să-ți fie după plac; căci tu și făcuseși un ideal, pre care eu n'ași voi să l'am și care abunăsămă nici nu se află nicăieri. Dar încă odată și gratulez! Însă fiindcă se află dōmnă la casă, care ne chiamă le teiu, eu abunăsămă nu pot să me înfățesc în îmbrăcămintea mea de călătorie, te rog așteptă-me puțin, încurând voiu fi-erăși la tine. La revedere!“

El părăsi filigoria, și baronul se

Protocol

lual în I-a ședință a comitetului reuniunii învățătorilor români gr. or din diecesa Caransebeșului ținută în Bocșa montană în 18 și 19 Septembrie r. 1877.

Comitetul reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului, în urma-rea convocării presiului dto 2/14 Septembrie a. c. Nr. 4 făcute atât prin invitațiuni formale către toți membrii, cât și prin foia pedagogică „Școala română“ și prin „Telegraful român“, s'a adunat în 18 30 Septembrie a. c. la școala română gr. or. din Bocșa montană la 3 ore după amēdi pentru ținerea unei ședințe ordinare. Aci înainte de toate, la convocarea dlui președinte notariul Ioan Tina cetesce din protocolul adunării generali ultime, ținute în anul acesta la Reșița-montană, decisiunea de sub Nr. prot. 24, din care se vede, că comitetul acestei reuniuni este compus în următorul mod și anume: președinte, dl. Stefan Antonescu deputat dītal în Bocșa montană; vice-președinte: Martin Țapu învățătoriu în Fizeș; notari: Ioan Tina învățătoriu în Bocșa-română și Ioane Marcu învățătoriu în Bocșa-montană; casariu: Ioan Opra învățătoriu în Ezeris; bibliotecariu: Aureliu Drăgan învățătoriu în Ghilad; Gruia Murgu Liuba avocat în Verșeș; membri în comitet: Ioan Ionaș asesor referinte la consistoriul din Caransebeș, Iuliu Petric jude regesc în Bocșamontană, Ioan Budințianu avocat în Bocșa-montană, Dimitriu Gaspar învățătoriu în Lugoș, Ioan Baica învățătoriu în Reșișor, Traian Lintia învățătoriu în Cacova, Pavel Chinezu învățătoriu în Soceni, Antoniu Sabinu învățătoriu în Colnic, Dimitriu Novacu învățătoriu în Fizeș, Stefan Demetroviciu învățătoriu în Petroman.

Premițând aceste se constatēză, cumcā dintre numiții domni sntut prezenți la această ședință următorii:

DD.: Stefan Antonescu președinte, Martin Țapu vice-președinte, Ioan Tina și Ioan Marcu notari, Ioan Opra cassariu, Iuliu Petric, Demetriu Gaspar, Ioan Baica, Antoniu Sabinu, Pavel Chinezu. Absenți: dd: Aureliu Drăgan, Ioan Ionaș, Traian Lintia, Demetriu Novacu, Stefan Demetroviciu, Gruia Liuba Murgu.

După aceea:

Nr. 1. Dl. Stefan Antonescu ca președinte al reuniunii prin o cuvântare simburōsă și însuflețitoare deschide ședința accentuând scopul înalt și sublim al reuniunii, provocând pre membri la zel și activitate seriōsă și reflectând la concordia și iubirea frățescă între toți membri reuniunii, promite apoi ca atare că va întreprinde tot ce i va sta în puțință pentru ridicarea și înflorirea reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului spre care scop cere spriginul tuturor membrilor reuniunii, dar mai cu samă a comitetului.

Se ia spre plăcută cunoscință pre lângă promiterea spriginirii din partea comitetului.

uită cu ochii turburați după densus „N'are nedrept“, șopti el.

În același moment întră o figură înaltă femeescă în filigorie. „Cine se duse tocmai de la tine?“ întrebă ea iute și cu pripire. „Cine rosti acest „la revedere?““

Baronul se sculă și cauta cu mirare la soția sa; el băgă de samă, cum frageda colōre a obrazilor ei se prefăcū în un roșu înflăcărāt. „Nu, asta nu mai e de suferit!“ strigă el iutindu-se. „De câte ori să-ți mai spun Iosefo că, Hufeland opresce omenilor de constituția ta ori-ce mișcare repede; ietă cum te-ai inferbēntat! Abună samă ai mers ieră câtva pe jos și te-ai inferbēntat și acum în potriiva minții sănătōse te mai scobori încă în grădină, unde s'a și făcut recōre. În veci și pururea trebuie să-ți spun un lucru de o mie de ori ca unui copil: să-ți fie rușine!“

„Am voit numai să te chiem pre tine“ dīse Iosefo cu glas tremurāt: „te rog nu te supēra așa iute! Te încredințez că am venit tot în trāsūră și nu snt inferbēntat de loc. Linișteștete!“

Nr. 2. Dl. președinte aduce la cunoștința comitetului, cumcă profesorul dela preparandia din Arad Dl. Dr. Athanasiu Șandoru, în urmarea invitațiunii, ce i s'au făcut din partea reuniunii noastre de a participa la adunarea generală din Reciția, a trimis la adresa învățătorului Ioan Simu din Reciția 3 fl. v. a. pe sēma fondului reuniunii pe lângă una epistolă de cuprins meritorial pedagogic, și reporteză că suma de 3 fl. v. a. cât și epistola amintită a primit-o de la învățătorul Ioan Simu și a esibat-o între actele reuniunii sub Nr. 3. Propune cu o cale ca suma de 3 fl. v. a. să se predea cassariului spre a o introduce între percepte, er' epistola amintită să se cetēscă de un notariu al reuniunii și să se enuncie comitetul asupra ei.

După cetire se constatēză cumcă epistola conține următorul cuprins de merit pedagogic, și adecă: dl. profesor Dr. Athanasiu Șandor din considerațiune, că adunările și conferențele învățătorilor sūnt cel mai bun mijloc pentru împărtășirea celor esperiate pe calea învățământului cu scop de a se câștiga uniformitate în ramurile de propunere, recomandă reuniunii a observa acest principiu: reuniunea să desiguescă când pre unul, când pre altul dintre membri sei pentru a se pregăti din un ram de învățătura, în care el e bine deprins și în cât se pōte din tōte obiectele în tot anul ca să propună ce-va prin elaborarea temelor și țineră prelegerilor practice în adunările reuniunii.

Comitetul luând în desbatere cuprinsul epistolei din cestiune, a adus următorul

Decis: Raportul presidial despre primirea a 3 fl. v. a. și a epistolei profesorului preparandial a dlui Dr. Athanasiu Șandoru se ia la cunoștință punēndu-se suma de 3 fl. v. a. la mâna casariului spre a o introduce ca percept în averea financiară a reuniunii cu însărcinarea, ca despre primirea lor să substērnă la presidiu una cuitanță formală, ieră principiu de a se introduce uniformitate în propunerea obiectelor de învățământ prin elaborarea temelor și țineră de disertațiuni și prelegeri practice de cătră învățători în adunările reuniunii a conferențelor învățătoresci ce recomandă reuniunii binemeritul profesor amintit, comitetul l' salută cu deosebită plăcere lăsând alegerea temelor de elaborat pre ședința proximă de comitet și în semn de stimă, iubire și recunoștință fiescă, cu care datorēză învățătorii bine-meritului lor profesor Dr. Athanasiu Șandoru, comitetul i exprimă mulțăminta protocolară, atât pentru suma contribuită, cât și pentru svaturile folositoare, ce le recomandă reuniunii. Cu comunicarea acestui decis cu bine-meritul d nu profesor Dr. Athanasiu Șandoru se încredințēză presidiul.

Nr. 3. Presidiul aduce la cunoștința comitetului, cumcă membrul de comitet Stefan Demetroviciu, învățătoriu în Petroman, prin una scrisore prezentată și esibată sub Nr. 12, și scusă neparticiparea sa la acēsta ședință din pedeci neevitabile.

Dl. președinte Stefan Antonescu din acest incidinte descopere și e de părere, ca pe viitoriu fie-care membru de comitet ori

funcționarul să-și însinue de timpuri participarea ori neparticiparea sa.

Se ia spre știință primindu-se părerea dlui președinte de a-și însinua fie-care membru de comitet ori funcționarul participarea ori neparticiparea la ședință.

Nr. 4. Președintele avēnd în vedere decisiunea adunării generali ultime de sub Nr. 17. propune a se substerne statutele reuniunii la locurile mai inalte competente adecă: guvernului nostru din Buda-pesta spre aprobare pe calea consistoriului diecesan gr. or. din Caransebeș ca for scolar.

Acēsta propunere se primesce cu bucurie și cu efeptuirea acestia se încredințēză presidiul.

Nr. 5. Tot Dl. președinte face mai departe propunerea, ca în interesul reuniunii și prin trānsa a scōlelor și a învățământului poporal, să se facă și substērnă din partea presidiului una rugare cătră Ilustritatea Sa Dl. Episcop diecesan Ioan Popasu, ca Pré s. Sa prin una pastorală archierescă îndreptândă cătră tot clerul din întrēga diecesă a Carenebeșului; dar deosebit cătră învățători, preoți și inteligență să aibă părintēscă bunăvoință a recomanda și îndemna părintēscă pre învățători de a se înscrie de membrii, er pe preoți și pre inteligență precum și pre popor ca să spriginēscă din tōte puterile spirituale și materiale reuniunea noastră învățătorescă, care are de scop și promovarea culturii la poporul nostru.

Propunerea acēsta fiind de mare însemnătate pentru reuniune se primesce, avēnd presidiul imediat după aprobarea statutelor a substerne una asemenea rugare cătră Ilus. Sa D. Episcop diecesan.

Nr. 6. Președintele aduce la cunoștința comitetului, cumcă cu datul 2/14 Septembrie a. c. Nr. 5. a îndreptat cătră fostul președinte de presinte vicepreședintele Martin Țiapu, cătră cassariul Ioan Opra și cătră fostul bibliotecar de presinte notariu Ioane Marcu una provocare, prin care numiții Domni au fost poștiți a transpune actualului presidiu tōte actele aparținătoare de presidiul, cassa și biblioteca reuniunii, fie-care pe lângă inventariu special spre scopul de a se potē efeptui predarea formală nou aleșilor funcționari. Și fiind că ședința de facia va avē a se continua și mâne, propune ca rapoortele numiților Domni să se ia la desbatere numai mâne și, cu care ocașiune să se facă și predarea.

Încunoștințarea acēsta presidială despre pașii întreprinși în privința predării formale a întregii averi a reuniunii din partea fostilor funcționari, se ia la plăcută cunoștință, și se decide, ca cu ocașiunea de mâne a continuării acestei ședințe pe lângă cenzurarea rapoortelor și a inventarelor despre starea actelor presidiale, a cassei și a bibliotecii reuniunii, să se facă și predarea formală la actualii oficiali.

Nr. 7. Conform punctului al III din bugetul din a. c. 1877/8 acceptat în adunarea generală ultimă sub Nr. prot. 20 avēnd a se procura de cătră comitet opuri și foi pedagogice, se propune alegerea unor asemenea opuri. --

În urmarea acēsta notariul Ioan Tina

„Obrajii tei ți contrazic;“ urmă el moros. „Și ție să fii silit să-ți tot predic? Și șalul ier nu l'ai luat pe tine, pre cum ți-am spus, când vii sara în jos în grădină; la ce mai arunc eu dar banii pe ferēstră pentru astfel de lucruri, dacă cineva nici nu voiesce a se folosi de ele? Dumneșle! Adese-mi vine să iau lumea în cap. Nici cea mai mică plăcere tu nu-mi faci; îndărătnicia ta mă bagă încă în grōpă. O, adese 'mi vine să --“

„O, Francisc, te rog iertămē!“ se rugă ea cu duioșie, ștergându-și lacrimile din ochi; „nu te-am vețut diua întrēgă și voiam să te surprind aici; ah, și așa nu am mai gândit nici la șal și nici la sară. Iertămē; erta-vei tu soției tale?“

„Bine, bine, dă-mi pace; știi ca, eu nu iubesc astfel de scene; și apoi chiar lacrimi! Pentru numele lui D-deu desvață-te de sentimentalitatea fatală,

de a vărsa lacrimi pentru ori-ce lucru de nimic! — Avem ađi un óspe, pre Frōben, despre care-ți povestiam, el călători cu mine dimpreună. Pōrtă-te cu minte, Iosefo, ađi? Grijesce să nu lipsescă nimic ca, să nu mai iau eu și grijile gospodăriei asupra-mi! În salon vom lua teiul.“

El plecă în tăcere mergēnd înainte ei dealungul aleiului cătră castel. Iosefo i urma posomorit; o întrebare era să-i trecă preste buze; dar pe cât de bucuros ar fi vorbit acum, ea închise acēstă întrebare ierăși în adēncul peptului seu.*

(Va urma.)

* Îndreptare. În testul din numeral trecut s'a străcurat o erōre, punēnduse după num. capit. VII în dată num. IX în loc de VIII. ceea ce se îndreptă acum.

presentēză una consemnare cu următoarele opuri și foi pedagogice și anume:

1. Die Erziehung von Dittes.
2. Foișōra Telegrafului diu a. 1876.
3. Pomăritul, de Comșa,
4. Compendiu de Pedagogiă de Popescu.
5. Istoria universală de Meșotă (trei tomuri).
6. Istoria naturală de Anania.
7. Critice de Maiorescu.
8. Hausfreund, tōia reuniunii învățătorilor din Ungaria de sud.
9. Geschichte der Pedagogik de Kellner.
10. Aforisme pedagogice, de Kellner.
11. Manualul învățătorilor de Meliodor.
12. Biografia române de Petru Petrescu.
13. Scōla română pe anul 1876.

Propune deci ca comitetul să accepțeze acēsta consemnare și să procure pe sēma bibliotecii numitele opuri și foi pedagogice.

Comitetul luând în considerațiune, că opurile și foile pedagogice propuse pe lângă una consemnare din partea D. Ioan Tina, încă nu se afla în biblioteca reuniunii, primesce propunerea de a se procura, cât mai îngrabă numitele opuri și foi pedagogice din acēsta propunere.

Cu efeptuirea acestei decisiuni se încredințēză presidiul și cassariul.

Nr. 8. Dl. președinte avēnd în vedere dispozițiunea de sub Nr. 28. din protocolul adunării generali de est an ținute în Recița, prin care s'a decis, ca reuniunea învățătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului, în semn de fiescă iubire și recunoștință cătră veteranul emerit profesor și director preparandial Alexandru Gavra, să edea portretul acestui bine meritat bărbat, propune ca comitetul, care în virtutea suscitatei decisiuni, are de a efeptui edarea portretului, să ia acest obiect la discusiune și pertractare seriōsă și totdeodată să aducă un decis meritorial în privința modalității edării portretului.

La acēsta propunere luată în desbatere seriōsă pe lângă desfășurarea stării materiale a reuniunii, s'a enunciat următorul

Decis: Comitetul conform decisiunii adunării generale de sub Nr. 28. de est timp ținute în Recița mont. ordinēză edarea portretului bine meritatului bărbat, a Magnificenței Sale Dlui emerit profesor și director preparandial Alexandru Gavra pre speșele reuniunii într'un mod corespondent atāt persoanei meritate, cât și stării materiale a reuniunii procurându-se mai înainte un portret ori fotografia de cabinet dela însuși amintitul emerit profesor și director și apoi să se acordeze litografarea la cutare litografă din Buda-pesta ori Viena în 500 de exemplare. Cu efeptuirea acestei decisiuni se încredințēză domnul președinte Antonescu.

Nr. 9. Dl. președinte aduce la cunoștința comitetului, cumcă avēnd în vedere că în urmarea modificării statutelor au a se înființa 11 despărțăminte în diferite locuri însemnate pe teritoriul diecesei Caransebeșului, s'a aflat îndemnat a călători la Caransebeș cu ocașiunea ținerii conferențelor învățătoresci din acest an și acolo cu comisarii scolari dimpreună și cu referintele consistorial Ioan Ionașu a se consulta într'o conferență asupra arondării tuturor comunelor din diecesă în despărțămintele staverite prin §. 33. din statute, a cărei rezultat a fost împărțirea comunelor după cum arată consemnarea despărțemintelor acudate la actele reuniunii, care consemnare s'a concredut fiecărui comisariu cu aceea adaogere că fie care în protopresbiteratul respectiv să comunice învățătorilor adunați la conferențele învățătoresci, necesitatea și cauza modificării statutelor reuniunii, idea de înființarea despărțămintelor, arondarea comunelor în respectivele despărțăminte și apoi să constateze numărul membrilor reuniunii și a învățătorilor nostri gr. or. cu numele cumuna și posta ultimă și a face un raport detaiat despre acēsta pe lângă substērnerea unei consemnări speciale despre membrii reuniunii și a alteia despre numărul învățătorilor actuali. --

Reporteză deodată, că dintre cei 10 comisarii scolari până acuma numai 4 și anume: Ioan Marcu, Aureliu Dragan, Ioan Tina și Pavel Chinezu și au substērnut raportul în acēsta cauză.

Propune deci ca pre basa § lui 33 din statutele reuniunii, și pre basa rapoortelor incuse dela numiții 4. comisarii scolari, comitetul și până vor incurge și celelalte 6 rapoorte dela comisarii respectivi, să ia la desbatere dispozițiunea § lui citat și să dispună încă în ședința de față în privința constituirei despărțămintelor.

Relativ la dispozițiunea § lui citat din cestiune în privința constituirei despărțemintelor reuniunii, se face propunerea ca spre scopul acesta să se denumēscă 11 indiviđi dintre membrii reuniunii ca comisarii organizatori, pre cari presidiul să-și provēdă cu una consemnare a comunelor aparținătoare de cutare despărțământ cu un estras din statute despre § fii privitorii la înființarea despărțămintelor și cu una instrucțiune specială și să-i îndrume a constitui conform § lui 35 din statute — despărțământul pentru cari sūnt denumiți.

Comitetul luând la deosebita și plăcuta cunoștință încunoștințarea președintelui despre pașii întreprinși în interesul reuniunii din partea acestuia pentru posibila înființare a despărțămintelor statorite prin statute, primesce propunerea de a se pune în lucrare înființarea acelor despărțăminte, spre care scop designă deodată de comisarii organizatori pre următorii Domni, și adecă:

1. Martin Țapu pentru desprt. Bocșei.
2. Iosif Novacu pentru desprt Oraviței.
3. G. M. Liuba și Ioan Baica pentru desprt. Verșeț.
4. Aureliu Drăgan pentru desprt. Ciacovei.
5. Ioan Marcu pentru desprt. Buziaș.
6. Demetriu Gasparu pentru desprt. Lugos.
7. Ioan Ionașu pentru desprt. Caransebeș.
8. Antoniu Mustețu p. d. Faget.
9. Pavel Gaitoviciu p. d. Biserica albă.
10. Nicolau Grama p. d. Mehadia.
11. Georgiu Popoviciu p. d. Panciova.

carii până în 15 Novembre v. a. c. să reportēze despre rezultat.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Direcțiunea postelor) de aici publică concurs pentru ocuparea a două posturi de oficiali, eventual de practicanți în cercul postal al Sibiiului, cari pe lângă depunerea unei cauțiuni de câte 300 fl. se vor bucura de salariu anual de 600 fl. și 100 fl. bani de quartir, respective 300 fl. bani de ajut. Concursul este scris pe termiunul de trei septămăni, începēnd dela 24 Martiu n.

* (Necrolog). Dumitru St. Preda, paroch gr. or. în Petrilla, în numele său, al copiilor săi, a ginerilor Ioan și Nicolac Moruș, Stefan Marincau și Rusu Paraschiv, a nepoților Petru St. Preda învățător G. Preda cu inima frântă de durere anunță că, mult iubita soție, mamă și mătușe preotēsă Vasie St. Preda, născută Tricu, după 37 de ani de căsătorie fericită într'al 55 an, al vieții, în 11 Martie a. c. st. v. și-a dat blândul său suflet în mâna creatorului; rămășițele pămētensci se vor aședa Luni în 13 Martie în Cimitiriul dela biserica cu brad în Petrilla.

* Editorul foiei „Gartenlaube“ Ernst Keil a murit în 23 Martiu.

* (Mulțămintă publică) Subsemnatul presidiu al reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului, pe basa decisiunii comitetului acestei reuniuni dto 18/30 Septembrie 1877 de sub Nr. 15. exprimă prin acēsta mulțămintă publică căldurōsă, Mult onorabilor Domni: Dr. P. Vasiciu din Temișōra, I. E. Țeranu, comerciant în Oravița, Paul Chinez, învățător gr. or. în Soceni, și Ioane Marcu învățător gr. or. în Bocșa montană, pentru opurile, ce au binevoit a le dona pe sēma bibliotecii reuniunii sus amintite; — de asemenea se exprimă mulțămintă publică căldurōsă și Mult onorabilei reuniuni învățătoresci din diecesa Aradului pentru trāmiterea organului său „Mintea și inima“ pe sēma bibliotecii noastre rugānd deodată pre sus lăudații donă-

tori, ca și pe viitoriu, să bine voiască a ne sprigini biblioteca reuniunii cu opuri folositoare.

Bocșia montană în 21 Martie 1878.

Stefan Antonescu,
președintele reuniunii
Ioane Marcu,
notariu.

* (Din București), este acum a opta și de când nu am primit alte diare, decât „Dorobanțul“ dela 6 Martiu și „Femeia română.“ Causa acestei intreruperi nu ni o putem explica. — Într'o telegramă a lui P. Ll. dată din București 23 l. c. cetim că epidemia de tifus este pustuitoare.

* (Un rege care fură). Mare scandalizare a produs în poporul de pe insula Tahiti un furt neobicit. Capul statului, regele, a furat 50 galbini din cassa erariului.

* (Un monstru). Un fenomen straniu s'a întâmplat la Dovai în ziua de 24 Ianuarie. O vacă aparținând unui neguțator Piéton, a născut un animal care are un cap de căne cu doi dinți mari ascuțiți; acest cap este încongiurat de alte opt capete foarte distincte; partea posterioară este lipsită de codă și se asemănă cu partea posterioară a unui urs. Acest animal are 50 centimetri de înălțime și cântărește 35 kilograme.

Monstrul a trăit 3 zile.

„F. r.“

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Caracterul confesional al școlilor.

(Reprizare istorică).

(Urmare).

II.

După ce din punct de vedere pedagogic s'a arătat, că confesionalismul nu numai este admisibil în școle, dar este chiar reclamat în interesul educației, am crezut de interes, a arăta și din punct de vedere istoric îndreptățirea confesionalismului în școlă. Și fiindcă pentru caracterul confesional în școlă se luptă de prezent biserica noastră, va fi de interes a arăta din istorie, că școlile noastre de la crearea lor au avut totdeauna caracter confesional.

Urme despre confesionalism în școle se află încă din primii seculi ai creștinismului. În măsura după care filosofia păgână și sistemele filosofice religioase se delătură prin religionea creștină, în aceea măsură și școlile, în care se creștea tinerimea, începură tot mai mult și mai mult a purta caracterul religionei creștine.

Încă pe la mijlocul secolului al doilea după Chr. se înființă la Alesandria în Egipt o școlă creștină, așa numită a Catehumenilor. Școlă aceasta, în care se instrua tinerimea în cunoștințele religioase cele nouă, se ridică în scurt timp la o însemnată mare. Alesandria devenise în secolii din urmă înainte de Christos centrul științei și literaturii eline; în locul sistemelor filosofice păgâne se dezvoltă și înflori aici prin secolul al treilea după Christos religionea creștină. Înființată a fost școlă din Alesandria prin apologetul Atenagoras, care prin prima oră a îndrăznit a introduce în locul filosofiei păgâne religionea creștină, și prin Panten, care mai înainte fusese filosof din școlă stoicilor. Încă sub Climent discipulul lui Panten și sub Origen, discipulul lui Climent, ajunse școlă creștină din Alesandria la un renume mare și răspândia lumina în toate direcțiunile lumii. Origen cu deosebire dedă religionei creștine prin vastele sale scrieri caracter științific. În școlă din Alesandria nu se învăța numai

elementele religionei creștine, dară și gramatica, retorica și întreaga filosofie grecească cu aplicațiune la religionea creștină.

După modelul școlii creștine din Alesandria se înființă astfel de școli și în alte părți precum: la Roma, la Cartagina din Africa, la Antiochia, unde s'a distins ca învățători Tertulian, Ciprian ș. a. Aceste școle se pot privi ca cele dintâi institute teologice — așa dar ca școli confesionale.

În secolul al patrulea centrul științei și al artei se mută la cetatea cea nouă a lumii, la Constantinopole. De prin secolul IV-lea ierarhia bisericească se ridică la atâta înălțime încât ea nu conducea numai lucrurile tinătoare strins de religione, dar și școlile, educațiunea și institutele filantropice. Dela Constantin cel Mare și mai ales dela Iustinian, care demândă a se surpa în împărăția bizantină toate capicile păgănesci, totă cultura omenescă s'a concentrat în bisericească. După procesul îndeplinit al emigrării popoarelor, multă vreme numai la răsărit, în imperiul bizantin, se cultiva și înflorea știința și arta. Constantinopolea a rămas în tot decursul evului mediu locul de cultură și știință. Pre când în partea de apus a Europei numai cu anevoie și cu încetul se smulseră popoarele din întunecul nesciinței, al superstițiunii și al barbarismului, la Constantinopolea era încă mult simțiu pentru artă și știință. Călugării Greci răspândiau lumina evanghelică la popoarele slavice, dând acestora pentru întâia oră limba slavică scrisă. Frații Ciril, Constantin și Metodie, (Greci) au predicat evanghelia la Moravi în limba slavică, traducându-le Biblia și introducându-le servițiul dăiesc în limba lor. Ioan Gramaticul au fost pe la începutul secolului al șeptelea cel mai învățat comentator de scrieri antice filosofice. În secolul al 8-lea Ioan Damascenul, care pentru întâia oră a adus știința teologică într'un sistem, ér în secolul al 9-lea patriarhul Fotie prin vastele lor cunoștințe în literatura bisericească, au fost în timpul lor, nise luceaferi cari răspândiau lumina în depărtare. Dela Greci au învățat Arabii matematica, astronomia, arhitectura, mecnica și industria. Productele industriale de luc ale bizantinilor, mai ales țesături de mătăasă, lână, bumbac erau articli tare căutați mai ales la Arabi și la popoarele creștine în orient. În artele frumoase bizantinii au rămas în tot decursul evului mediu magistrii popoarelor contimpurane. Pictura era o ocupațiune de predilecțiune a călugărilor în monăstiri și era trasă cu totul în servițiul bisericeii. Pe terenul arhitecturii s'au produs operele cele mai pompoase. Biserica santei Sofii edificată sub Iustinian, a rămas un obiect de admirațiune pentru timpurile următoare. Dela Bizantini au emigrat știința și arta la Italia și de aci s'a răspândit raze nouă de lumină preste popoarele cele nouă din occidentul Europei. Un exemplu care caracterizează ignoranța popoarelor din apus în timpul acela în occident avem în însuși Carol cel Mare regele Francilor. El adecă pe lângă toate însușirile sale mărețe de regent, nu scia nici numele său a și'l scrie. Puțina știință, ce se cultiva pe atunci, se afla în mâinile clerului. Carol cel Mare ca om politic, pricepă bine, că preste popoarele subjugate numai aducându-le la creștinism, pôte să și asigure domnia sa. El adună în giurul său pe cei mai învățați barbați din cler, cari să propage învățătura evanghelică la popoarele barbare.

După modelele monăstirilor din orient se înființă și în occident o mulțime de monăstiri. Monăstirile mai mulți seculi au rămas unicele institute de școlă. Învățătura și știința, lite-

rele și arta erau ocupațiuni privilegiate ale clerului! Pentru ca să străbătă cât de cât și la popor și să gonască întunecul cel mare, Carol cel M. însărcină pe unul dintr'ei mai învățați călugări ai timpului seu, pe Alcuin a lucra în această direcțiune.

Acesta ca consilier al regelui a înființat și-a condus institutele de învățătura și educațiune, prin cari regele doria a reintroduce cultura romană, — grecească în imperiul franc. Carol era convins, că numai creștinismul pôte să ridice pre ómeni la o cultură universală.

De aceea dăruie clerului multe averi, prerogative și imunități. Astfel se făcú posibil, ca clerul să esceleze în scurt timp prin învățătura, și școlile episcopesci să înflorască. Ca loc mai ales pentru educarea tinerimii erau monăstirile, cari deși abia în secolul al 6-lea și-au luat începutul în occidentul Europei — totuși după 2 seculi se înmulțiră și înfloriră cu deosebire prin spriginirea regelui Carol M. Între monăstirile, cari au ajuns a fi institute de cultură se numără: Tours, St. Gallea, Fulda, Hirschau, Reichenau, Weissenburg (Alsația) și Corvey (Vest falia).

(Va urma.)

Bibliografie.

Solomonu Munteanu, Elementar în pentru clasa antănia a școlilor poporali Editiunea a 5-a. Blasiu 1878. — Pretiulu: Legatu 23 cr. v. a.

Popu Stefanu, Legendariu pentru școlile poporali romane. Edit. 2-a. Cu 15 ilustrațiuni. Blasiu 1878. Pretiulu: Legatu 45 cr. v. a.

Sciri ultime.

(După „S. d. T.-B.“)

Viena, 23 Martiu n. (sosit în 24). Ambe delegațiunile s'au unit între sine, de ore ce delegațiunea ungurască s'a alăturat pe lângă cele mai multe concluse a le delegațiunii austriace, în special, în ceea ce privește cele 60 milioane.

„Polit. Corr.“ anunță din Atena: Delianis a exprimat ingrigirea, că Grecia, la cas că cestiunea elenică nu se deslégă definitiv, va fi împinsă în resbel prin întăritarea populațiunii sale. Oștilitățile s'au început de nou între insurgenți și turci în Pelion la Aghia. Turcii au ars mai multe sate și au masacrat pe locuitori.

București, 23 Martiu n. Se demint scirile despre turburări în București.

Berlin, 23 Martiu n. Împeratul a incuviințat ceruta demisiune a lui Camphausen.

Constantinopole, 23 Martiu n. Rușii sisteză pregătirile de imbarcare în San. Stefano. În Adrianopole domnesce tifusul între Ruși. — Hobart pașa are să mērgă la Prevesa (în marea Ionică) și vegheze în apele de acolo.

London, 23 Martiu n. „Pal Mall Gazette“ spune din Berlin: Responsul Rusiei la pretensiunile Angliei s'a aflat neîndestulitoriu. Regimul britanic a încunoscuit despre acesta pe guvernul împărătesc. Se asigură că principele Bismarck și contele Andrassy mijlocesc din toate puterile. Domnesce înse credința că Rusia stăruiesce resolut pe lângă retrocesiunea Basarabiei și cesiunea Armeniei și pre lângă neadmisibilitatea acestora la discușiune în congres.

Roma, 23 Martie n. Ministeriul este constituit definitiv cu Conforti (justițiă), Baccarini (afaceri publice) și Brocchetti (marină).

London, 25 Martiu n. „Bureau Reuter“ anunță din Constantino-

pole, 24 l. c.: Reuf a sosit aici cu Osman-pașa. Contele Zichy și-a amănat concediul din cauza situațiunii celei critice.

Țarul n'a respins absolut conceșiunile cerute de Reouf pașa, a pus însă condițiune alianța cu Turcia. O parte puternică turcească este în contra alianței, din contra, gata, la eventualitatea unui resbel, a merge mână în mână cu Anglia. La cas de un resbel cu Anglia Rusia cere dela Turcia alianță sau desarmare.

„Times“ dice: Derby intrăbă: este de a se considera trāmiterea preli-minariilor de pace puterilor de ecui-valent de substernere a acestora la congres. Rusia a negat acesta și așa a refurat unica condițiune de care Anglia a aternat participarea ei la congres.

Petersburg, 25 Martiu n. Scirea, că Rusia a pretins dela Anglia retragerea flotei din marea Marmarā este pripită. — Ignatieff a plecat la Viena.

Atena, 25 Martiu n. Admiralul englez Hornby a tramis o naie ferecatā spre Olimp, pentruca să prevină crușimile (turcilor) și să dea succurs familiilor. Stobart pașa a incuiat pe insurgenți de toate părțile spre ai omori cu fōmea.

Berlin, 25 Martiu n. Contele Stolberg a primit postul de locțiitoriu al cancelariului imperial și de vicepresident în ministeriul de stat prussian. „Nord. Allg. Ztg.“ scrie: Față cu starea lucrurilor mai că nu sunt șanse de întrunirea congresului; pentru aceea însă nu este de lipsă resbelul anglo-rusesc.

Bursa de Viena

din 11/23 Martiu 1878.	
Metalicele 5%	62 50
Imprumutul naț. 5% (argint)	66 50
Argint	105 30
Galbin	5 62
Napoleon d'aur (poli)	9 56
Valuta nouă imperială germană	58 80

Economic.

Sibiu, 22 Martie n. Pro hectolitru: Grāu prima fl. 8.90—9.90; Grāu sēcără, fl. 7.70—8.50 Sēcără, fl. 6.60—7; Orz fl. 6.—; Ovēs fl. 2.80—3.20; Cucuruz fl. 6.40—7; Mălain fl. 7; Cartofi fl. 2.50—3; Semēnță de cănepă fl. 9—10; Mazere fl. 12.—; Linte fl. 15.—; Fasole fl. 8.—; pro 50 chilo: Făină fl. 7.50; Slănină fl. 35.—; Unsore de porc fl. 30.—; Sēu fl. 27.—; Luminări fl. 30.—; Săpun fl. 21.—; Fēnă fl. 0.90—1.10; Cănepă fl. 28—30; Lemne de foc pro metr cubic fl. 3.20; Spirit pro grad 52%—75 cr.; pro chilo: carne de vită 32—34 cr.; Carne de vițel 40—45 cr.; Carne de porc 32—34 cr.; Carne de ôie — cr.; ôue, 10 de 20 cr.

Satu-mare, 20 Martie n. Comerțul cu bucate este slab din samă afară: Grāu fl. 9.40—10, sēcără fl. 6.70—6.80, ovēs fl. 5.50—5.60, (porumb) fl. 7 pro mija metrică, măzărliche fl. 4.90.

Estras din fōia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 30 Martie imobil. lui Daniil Raț în Poiana-Blenchei (tribunalul Dej); în 8 Aprilie imobil. lui George și Ioan Nedelea în Comăna-de-jos (jud. cerc. Făgăraș); în 20 Aprilie și 20 Maiu imobil. lui Dimitrie Susman în Straja (tribunalul Alba-Iulia).

Citațiune edictală: George Binder din Tălmăciu; Maria Drăgan din Se- (cel la tribunalul Sibiu).

Nr. 585—1878.

CONCURS.

Spre ocuparea postului de notariu în comuna mare Pianu superior, precum și a notariatului cercual din comunele Șugag, Capolna și Lazu, cu locuința în Lazu, se escrie concursul până în 15 Aprilie 1878.

Fie-care dintr'acestea notariate este dotat cu o leafă anuală de 400 fl. v. a. locuința liberă și deputat de lemne. Compențții la aceste posturi au a-și aserne la acest pretoriat documentele lor până în ziua numită.

Săbeșiu 10 Martie 1878.

1—3

Oficiul pretorial.